

Globoko ganen sklone se ubogi muž na klop pred hišo in bridko zaječi: „Gospod, Ti si pravičen! Kaznoval si me v pravičnej svojej jezi, ker sem Ti bil toli nezvest. Pozabil sem Tebe in zapovedi Tvoje, pozabil sem ženo in otroka ter zašel na krivi pot. Ali danes, ko sem se zopet vrnil na svoj dom, da se zopet spravim z domačimi, da jih zopet pritisnem na svoje ljubeče sree, danes ne najdem svojega najdražjega blagá — svoje hčerke. Ti si pravičen, češčeno bodi Tvoje imé!“ Obsedel je in bridko jokal . . . . .

Z ženo sta se pogovarjala tisti dan še različne reči. Pravila mu je, koliko da ste pretrpeli ona in hčerka, odkar njega ni bilo doma. Pripovedovala mu je, kako je hčerka zadnjo noč o njem govorila, kako ga je videla na visokej gori v nevarnosti i. t. d. Mož se pri teh besedah zamisli. Dolgo časa ne izpregovori ničesar. Premišljeva je zadnjo noč hčerinega življenja, spozna, da je bila to ista noč, ko je šel on na prvi rop. „Gospod, Ti si pravičen, češčeno bodi Tvoje imé!“ glasilo se je tisti dan po večkrat iz njegovih ust, dokler ga ni zazibal spanec čez toliko časa zopet jedenkrat pod domačo streho.

\* \* \*

Od tistega časa postal je Lomec ves drugačen. Sklenil je pošteno živeti in živel je v resnici. Svojo kočo tik gozda je prodal ter se preselil daleč na ptuje. Delal je pridno in Bog mu je dal zopet svoj blagoslov, da se je v kratkem opomogel. A vendar na njegovem domu ni več vladala ona zadovoljnost, kakor poprej tik gozda, kajti njegovo najdražje blagó, njegova ljubeznjiva hčerka, počivala je daleč od njega v hladnem grobu. Spoznal je, kako hudo ga je kaznoval Bog za njegovo pregreho. —

Vsako leto pa, ko se je približal čas, da so hodili romarji na Božjo pot proti njegovemu prejšnjemu domu, vzel je tudi on popotno palico ter romal ž njimi. Nikdar ni bil tako utrujen, da bi se ne bil oglasil tudi pri cerkvi, kjer je počivala njegova ljuba hčerka. Vselej je dolgo molil na njenem grobu, a kadar se je poslavljaj od nje, bile so njegove zadnje besede: „Počivaj v miru, žrtva svojega očeta!“

*M. Šašelj.*



## Osamélčevi.

(Božična črtica; spisal —è.)



obro se jih še spominam. Živeli so on, ona in kôpa otrok v siromašnej koči na Rebru. Bila je to mala, lesena kočica z malimi okni, skozi katera bi jedva glavo potaknil, da te niso prečile drobne paličice, s katerimi so bila okna, kakor je še zdaj v Belej krajini običajno, jednako kletki zagrajena. Streha, tû pa tam z mahom poraščena, kazala je vže rebra, a ob hišo naslonil se je še bolj nizek hlev, v katerem se je često oglašala suhorebra Mávra in tožno pogledavala proti nizkemu zapáhu, bode li jej donesel stari Osamélec pest sladkega sená. Tjà pod streho pa, vodila je mala lestvica, in ondû prenočevali sta dve progasti jarčici in njiju spremljevalec ponosni petelin. V sredi malega dvorišča stala je stara, votla jablana, a malo dalje od nje raslo je pet, šest češpelj, a pod njimi

začenjala se je njivica, kjer so Osamélčevi pridelovali nekaj malo poljskih pridelkov. Ni bila toraj nič kaj posebnega ta njihova domačija.

Težko so živeli, težko Osamélčevi. In vender živeli so pošteno. Stari, še dokaj krepki Osamélec hodil je doli v vas na delo, pa tudi ona je sosedom pomagala, če je utegnila, da se je le kak novčič zaslužil. In dobro jim je došel tisti novčič, dobro, saj so težko živeli.

„Ej, da nimam toliko otrok!“ vzdihnil je često stari Osamélec. — „Kakó me je vender z njimi Bog obdaril! Pa, da bi saj nekoliko odrasli ti skorjančki, da bi ne bili vsi na skrbi ubogim starišem.“

In vender so nekako životarili. Res, da ni bilo časih po zimi ni slanega kropa; prišlo je pa zopet leto, pa se je vže kaj dobilo. Saj dobri Bog še za ptičice pod nebom skrbi, kakó ne bi za uboge sirote. In pa Mavra, stara, suhorebra Mavra, saj je ona dajala otročičem dobrega mleka.

Prišlo je pa nekako drugače. Zbólél je stari Osamélec. In, da-si mu je kuma Dóltarca, óna zgrbljena starka iz vasi, katera se je takó v raznovrstne zelí razumela in celó úroke vráčila, in da-si mu je kuma Dóltarca kuhala in prekuhavala več dnij razne gozdne rastline in mahovje, stari Osamélec ni več okrevál. Vsa vraštva zvédene starke niso pomagala nič in nekega deževnega jesenskega dne, zanesli so ga štirje možjé tjà na vaško pokopališče — —

In trda bila je Osamélčevim vže poprej, kako lí še le zdaj?

\* \* \*

Sveta noč, badnja noč! — — Kdo pač ne pričakuje veselo te noči, komu ne polnijo to noč sladka čutila veselo srcé, komu se ne porajajo v duši ugodni spomini na poprejšnja leta, na poprejšnje badnje noči, ko je še otrok pri jaslicah prepeval mile božične pesence in sanjal v svojem nedolžnem sreci toliko lepih, čarobnih sanj! Ne pretaka li ti se kri hitreje po žilah, ko se spusti na sveti večer na zemljo mrak, ko zapojó slovesno vaški zvonovi in zagrmé topiči, da napovedó vsemu svetu veselje in slovesnost svetega večera. In takó tajinstveno, takó milo preliva se to zvonenje v tihej, meglenej noči čez belo ravno polje in prihaja tjà v prijazne kmetiške hiše, kjer si zbrana družina pripoveduje razne povesti in dogodke in pričakuje óni srečni trenotek, v katerem se je rodil Odrešenik in Odkupitelj vesoljnega svetá. — — —

Hajdi, stopimo malo k Osamélčevim! Kaj? kaj se óni ne veselé ónemu, čemur se veselé vsi ljudjé? Kaj ne bodo tudi óni gođovali rojstva Gospodovega, saj sedé vsi takó tiho in mirno v temnej, hladnej sobici svoje borne kočice? In ti otročiči, kateri se stiskajo okolo mrzle peči in tiho ihté, kaj so ti otročiči pozabili na največje veselje vseh nedolžnih otročičev, na mične lepe jaslice? Še jaslic nimajo, niti zelenega božičnega drevesca! In kje so jim pesence, lepe mile pesence, katere jih je naučila mati, zakaj si jih ne zapojó?

Pač je žalostno tu pri Osamélčevih! Čuj, zajokalo je tam v kotu v zibelki détece in izpregovorilo: „Mamica, atej!“ A siromašna vdova, stara Osamélčevka, katera je sedela tam pri mizi in si podpirala z roko suho, velo lice, vstane, odprè omarček, vzame iz njega kosec kruha in ga da détetu. Zjutraj kupila ga je v vasi za zadnje novčiče, porazdelila ga gladnim otročičem, le oni grizljelej prihranila je

še sebi, a zdaj ga podala ljubemu sineku. In jutri je sveti dan, in ni brašna, ni drv, ni soli v hiši! Joj kakó je to hudó! A détece zgrabilo je kosec z obema ročicama, zagriznilo, zasmijalo se sladkó in dejalo: „Mámica, kruhek dober!“ — Kaj hoče, zasmeje se tudi Osamélčevka, kakó se tudi ne bi, saj je óni detetov smehljaj takó nedolžen, takó mil, zasmeje se tudi ona, a v očesih zaleskeče se jej solza. Saj se spomina poprejšnjih svetih večerov, katere so slavili ne da bi rekel slovesno, ali vsaj veselo. In takrat živel je še on, njen mož, kateri je takó očetovsko skrbel za vse. Imeli so vsega, če ne obilo, pa vsaj za vsaki dan. In zdaj? Kravico, dobro Mavro so jej prodali in vender kolikokrat je nasitila ona gladne otročiče! In še koča, ta borna raztrgana koča ne bode več dolgo njena, dan po novem letu bodo jo jej prodali, če ne plača vsote, katero dolguje oderuhu iz vasi. In ona, sirota vdova, in njeni nepreskrbljeni otročiči bodejo sredi zime brez hrane, brez strehe! — —

Ozrla se je Osamélčevka po svojih otročičih. Nekoliko jih je gladnih zaspalo, drugi večji so tiho ihteli. In nič več ni mogla ostati v hiši in gledati to bédó, to veliko bédó.

„Otročiči moji!“ dejala je tožno — „bodite lepó mirni in zaspite, jaz otidem v cerkev k pólunočki, pa kmalu se vrnem in prinesem vam dobrega, belega kruhka in drugih lepih reči! Saj je nocoj badnji večer, sveti večer!“ — Ozrla se je še jedenkrat po otročičih in odhitela vèn v mrzlo, zimsko noč, sama ni znala zakaj, saj je vedela, da ne bode prinesla otročičem ónega, kar jim je obljubila.

In vender jim je prinesla mnogo, mnogo dobrih stvari, kakeršne so redko kdaj, ali pa nikoli imeli v hišici na Rebru. Čujte kakó!

\* \* \*

Nikoli ne doné orglje takó glasno in takó slovesno, kakor uprav na sveti večer pri pólunočki! Kakó tudi ne bi donéle na slavo in čast Detetu, katero se je pred mnogo stoletji rodilo v odkupljenje človeškega rodú. In ne poskakuje li ti radostno srce, ko čuješ óne mile, vesele božične pesence, v katere je pobožni narod vlil vsa svoja čutila; ne misliš li, da čuješ ono rajsko petje angeljcev kritelcev, kateri so óno noč prepevali: „Čast Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!“ — In temno noč razsvetljuje nebroj migljajočih svečic, a v tej bledej svetlobi prikazuje se ti še vse nekako bolj tajinstveno in slovesno. Vsakdo sklene pobožno roke, povzdigne oči tjà pred božji žrtvenik, kjer se opravlja nekrvava daritev in se zamisli v pobožnej molitvi k Bogu — —

A mej nešteto množico zbranega naroda bila je tudi Osamélčeva vdova. Pokleknila je tam zadej v kotiček, sklenila svoji suhi, koščeni roki in iskala tolažbe in pomoči od Onega, od katerega pride jedino tolažba in pomoč. In tudi ona je našla tu tolažbe. Nada napolnila jej je borno sreé in s čvrstim zaupanjem v Onega, kateri za vse takó očetovsko skrbi, stopila je po končanej službi božjej, povse potolažena, iz male vaške cerkvice.

„Ravno vas iščem, Osamélčevka“ — nagovoril jo je pred cerkvenimi vrati vaški župan, oni modri Gálovec, kateri vže župani, kar jaz pomnim. — „Hotel sem vže na vaš dom iti, pa sem si mislil, stare kosti, kaj bi hodil, saj jo izvestno dobim pri pólunočki. Veseli bodite, kuma veseli! Sreča je naposled tudi jedenkrat

potrkala na vaših vratih. Teško da se še spominata ónega Martinčevega Janeza, ki je vže davno otišel v Ameriko, da si vam je sorodnik, dà, ali vi ste bili takrat še majheni. On je nedavno v dalnjaj Ameriki umrl in vse premoženje zapustil svojemu najbližjemu sorodniku, a to ste vi, ker so njegovi vsi pomrli. Hajde stopite z menoj, da vam nekaj za prvo pomoč izplačam, saj znam, da ste potrebni, a drugo bode te vže uradno dobili.“

Kakó je utripalo srcé ubogej vdovi! Ni jej bilo toliko za denarje, ali spomnila se je na svoje drobne otročiče, óni ne bodejo od zdaj več gladovali, in hišica, ona prijazna, mala, raztrgana hišica na Rebru bode jim še ostala in tudi Mavro bodejo še nazaj dobili. O jej! to bode veselje. In nakupila je Osamélčevka za one novce hitro nekaj hrane in drugih drobnostij in odhitela vesela domóv k svojim drobnim otročičem, da se tudi oni veselé z njo.

In veselili so se. Otročiči skakali so v samih srajčkah okolo z jedili napolnene mize, v peči je veselo plapotal ogenj; stara Osamélčevka je s solzami v očéh gledala vesele otročiče, kateri so imeli vsega dovolj, kričali in peli so, a njej in pa malim drobljancem donel je v srčeah tisočkratni: „Čast Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!“

## Kdo je to?

(Češki od Vilme Sokolove, prevel Iv. Tomšić.)



**Z**náte li me? Ali nè?

Oj kakó to čudno je?  
Ni li rekla mámica,  
Da sem njena Anica?  
Oj za ves svet moja mati  
Ne bi htela mene dati.  
Jaz sem, pravi mámica,  
Zlata njena Anica.

Znáte me? Kako da nè?  
Slišali kaj niste še,  
Da me atej rad imá?  
Vse, kar hočem, vse mi dá.  
Ujěka me in póljubuje,  
Vsacemu pripoveduje:  
To je golobičica,  
Zlata moja Anica.

Znáte me? Še zmiraj nè?  
Oj kakó to čudno je!  
Naj pové vam bábica,  
Da sem njena vnučica;  
Kadar pridem le do njé,  
Mnogo mi povédat' vé.  
In ko lepih mi rečí  
Polhen košek naloží,  
Potlej reče: Ti si vsa  
Zlata moja Anica!